

PROGRAM WYCHOWAWCZY

ZESPOŁU SZKÓŁ DROGOWO-GEODEZYJNYCH I LICEALNYCH

im. Augusta Witkowskiego w Jarosławiu

*„Dużo wiedzieć jest rzeczą piękną,
ale nierównie ważniejsze jest umieć dowiedzieć się czegoś”*

A. Witkowski

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	2
2. Podstawa prawna funkcji wychowawczej szkole	2
3. Diagnoza: opis środowiska wychowawczego, potrzeb, oczekiwania	3
4. Wartości realizowane w naszej szkole	4
5. Sylwetka absolwenta	4
6. Cele wychowania	4
7. Formy realizacji celów	5
8. Podmioty realizujące oddziaływania wychowawcze	5
9. Priorytety w działalności wychowawczej szkoły	6
10. Wykaz uroczystości szkolnych	6
11. Szczegółowe zadania programu	7
12. Propozycje tematów zajęć z wychowawcą	9

1. Wstęp

Wychowanie dziecka jest nadrzędnym prawem i obowiązkiem jego rodziców, dlatego odbywa się ono przede wszystkim w domu rodzinnym. Szkoła wspomaga jedynie rodziców w tym zadaniu, wynikającym z art. 48 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Głównym celem pracy edukacyjnej i wychowawczej szkoły jest wszechstronny rozwój ucznia traktowanego podmiotowo. Szkolny system wychowawczy oparty jest na podstawowych zasadach etyczno-moralnych, jasno określających pojęcie dobra i zła we wszystkich dziedzinach życia.

Ważnym elementem wychowania w szkole jest poszanowanie godności ludzkiej, kształtowanie wrażliwości na krzywdę i niesprawiedliwość oraz potrzeby solidarności międzyludzkiej, a także uwzględnienie zagrożeń współczesnego świata, by wskazać możliwości aktywnego przeciwdziałania im. Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych szkoły jest wychowanie patriotyczne pojmowane jako kształtowanie miłości do swojej ojczyzny, szacunku do jej historii, kultury i tradycji, odwoływanie się do wieloletniej tradycji szkoły i wzorców wypracowanych przez lata istnienia placówki oraz poszanowanie dla kultury i tradycji innych narodów tworzących wspólną cywilizację.

Celem pracy edukacyjnej i wychowawczej szkoły jest lepsze przygotowanie ucznia do jego przyszłych zadań w czynnym życiu zawodowym i publicznym. Nauczyciele zobowiązani są wspierać uczniów w kształtowaniu ich własnej świadomości moralnej z uwzględnieniem osobowości i konkretnego środowiska, w jakim się oni wychowują. Nauczyciele pomagają uczniom budować koncepcję swego życia oraz wskazują pozytywne wzorce i uczą realizacji przyjętych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość. Nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Konsekwentne i wspólne działania RP oparte są na przekonaniu, że autorytet nauczyciela jest niezbędnym w procesie wychowania.

2. Podstawa prawna funkcjonowania szkoły

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
2. Europejska Karta Praw i Obowiązków Rodziców 2005r;
3. Karta Nauczyciela 26.01.1982r z późniejszymi zmianami;
4. Ustawa o systemie oświaty z dn.07.09.1991r.(Tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr256, poz. 2572);
5. Konwencja Praw Dziecka;
6. Rozporządzenie MEN z dn.30.04.2007r. w sprawie oceniania i klasyfikowania z późniejszymi zmianami;
7. Rozporządzenie MEN z dn.23.12.2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (z późniejszymi zmianami);
8. Rozporządzenie MEN z dn. 30.04.2007r.w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania – Dz. U. Nr 83, poz. 562. Z późniejszymi zmianami;
9. Rozporządzenie MEN z dn.30.04.2013r. poz.532 w sprawie udzielania i org. pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
10. Rozporządzenie MEN z dn.18.08.2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
11. Kierunki Rozwoju Polityki Państwa.

3. Diagnoza: opis środowiska wychowawczego, potrzeb, oczekiwania

Diagnoza została sformułowana na podstawie wniosków końcowych raportów ewaluacji wewnętrznej z roku szkolnego 2013/14 oraz 2014/15.

Proces wychowania związany jest ze specyficznym typem szkoły, a więc zespołem szkół, w skład którego wchodzi liceum i technikum. Dodatkowo, do szkoły uczęszcza duża liczba uczniów (ponad 800), co łączy się z dwuzmianowością nauczania. Większość uczniów pochodzi z terenów wiejskich i dojeżdża do szkoły lub mieszka w Zespole Placówek Oświatowo-Wychowawczych. Zdecydowana większość klas to zespoły koedukacyjne, zdarzają się jednak klasy wyłącznie męskie lub żeńskie. W szkole pracuje liczne grono pedagogiczne, co wiąże się z pewną anonimowością w szkole, dotyczącą zarówno uczniów jak i nauczycieli. Szkoła mieści się w centrum miasta i jest wyposażona w wewnętrzny i zewnętrzny system monitoringu.

Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i znają zasady bezpiecznego zachowania. Nauczyciele dokonują diagnozy zachowań uczniów. Czynnikiem wspomagającym ocenę i diagnozę zachowania ucznia jest monitorowanie sukcesów uczniów w szkole i poza szkołą oraz systematyczna analiza frekwencji. W celu eliminowania zagrożeń i wzmacniania właściwych zachowań uczniów nauczyciele stosują różnorodne działania wychowawcze. Zdaniem nauczycieli oraz rodziców, uczniowie naszej szkoły prezentują właściwe zachowania, nie stwierdza się zachowań agresywnych wśród młodzieży, uczniowie natomiast postulują położenie większego nacisku na podnoszenie kultury osobistej i wyrażanie szacunku wobec siebie nawzajem. Nauczyciele angażują uczniów w działania wychowawcze, na przykład poprzez umożliwienie propozycji ocen z zachowania i współtworzenie planu wychowawczego klasy. Wspierane są inicjatywy uczniów w zakresie działań na rzecz pomocy innym.

Zdaniem rodziców ich dzieci czynią w szkole systematyczne postępy w nauce, nauczyciele znają potrzeby i możliwości uczniów, rozwijane są ich zdolności i zainteresowania, pomimo dwuzmianowości nauczania, która w istotny sposób ogranicza możliwości prowadzenia zajęć pozalekcyjnych. Według rodziców doceniane są osiągnięcia i sukcesy uczniów. Rodzice wysoko oceniają wartość działań wychowawczych szkoły, zwracają uwagę na fakt, że ich dzieci mogą liczyć na pomoc nauczycieli. W ich opinii szkoła jest wymagająca ale niestresogenna. Nauczyciele i uczniowie stwarzają atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Nauczyciele, zdaniem uczniów, w równy sposób traktują wszystkich uczniów. Uczniowie chętnie współpracują ze sobą w różnych dziedzinach i uczą się od siebie nawzajem. Większość uczniów podziela zdanie, że szkoła cieszy się dobrą opinią w środowisku lokalnym wynikającą z dobrej atmosfery w szkole oraz z wysokiego poziomu nauczania, który gwarantuje dobre przygotowanie do matury i wysokie wyniki na tym egzaminie. Według uczniów nauczyciele pracujący w szkole są przyjaźni, choć wymagający.

Z powyższego wynika, że najistotniejszym elementem pracy wychowawczej i dydaktycznej w szkole jest atmosfera, jaka w niej panuje. Biorąc pod uwagę wartości, które są określane jako najważniejsze dla ankietowanych uczniów, rodziców i nauczycieli, praca wychowawcza powinna skupić się na tworzeniu w szkole atmosfery i propagowaniu działań, które sprzyjałyby rozwojowi tych wartości.

4. Wartości realizowane w naszej szkole

Wszystkie działania wychowawcze podejmowane w naszej szkole są oparte na następujących wartościach:

- rodzina,
- miłość,
- zdrowie,
- wiara,
- szacunek dla innych.

Są one istotne dla rodziców, uczniów i nauczycieli naszej szkoły, dlatego tworzą fundament do którego odnosimy się w naszej codziennej pracy.

5. Sylwetka absolwenta

Celem naszych działań wychowawczych jest wychowanie absolwenta, który:

- jest człowiekiem uczciwym i odpowiedzialnym,
- zna historię szkoły, życie i działalność patrona szkoły A. Witkowskiego
- zna historię swojej „małej ojczyzny”, czyli miasta i regionu oraz dziedzictwo kulturalne Europy i świata,
- ma odpowiedni zasób wiedzy umożliwiający mu kontynuowanie nauki w dowolnie wybranej wyższej uczelni,
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, posługuje się komputerem,
- umie samodzielnie i krytycznie myśleć,
- ma swój świat wartości, umie odróżnić dobro od zła, potrafi oprzeć się presji rówieśników, mody i negatywnym zachowaniom,
- zna dobrze przynajmniej jeden język obcy,
- zdobył umiejętność pracy w zespole, przedsiębiorczości, wykazywania inicjatywy,
- potrafi zaprezentować i obronić swoje zdanie, szanując tych, którzy mają odmienne poglądy,
- umie rozwiązywać problemy w sposób twórczy,
- planuje i organizuje swój rozwój intelektualny, duchowy i fizyczny, stale doskonali swoją osobowość,
- zna siebie, umie wyeksponować swoje dobre i mocne strony,
- jest kulturalny, zdyscyplinowany, obowiązkowy, przestrzega zasady dobrych obyczajów,
- dostrzega potrzeby innych, umie nieść pomoc potrzebującym.

6. Cele wychowania

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomagania ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi,

kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

- **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

7. Formy realizacji celów

1. Lekcje wychowawcze i przedmiotowe
2. Uroczystości szkolne, akademie, apele, inne imprezy szkolne
3. Pogadanki, prelekcje, warsztaty
4. Udział w seansach filmowych, spektaklach teatralnych
5. Wycieczki i rajdy
6. Turnieje sportowe
7. Konkursy przedmiotowe i inne
8. Zajęcia warsztatowe
9. Zajęcia z pedagogiem, doradcą zawodowym, funkcjonariuszami policji i zapraszonymi gośćmi
10. Spotkania z rodzicami

8. Podmioty realizujące oddziaływania wychowawcze

Wszystkie działania wychowawcze na terenie szkoły są realizowane wspólnie przez Dyrektora, rodziców, nauczycieli i młodzież. Tworzą oni organy szkoły: Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, które współdziałają ze sobą w oparciu o postanowienia zawarte w Statucie Szkoły. Określa on również podstawowe obowiązki nauczycieli, wychowawców i pedagoga szkolnego (Statut Rozdz. 6§17,18,19,21,22; Rozdz. 11§32; Rozdz. 12).

Szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

- Starostwo Powiatowe w Jarosławiu
- Urząd Miasta Jarosławia
- Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli
- Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rzeszowie
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarosławiu
- Zespół Placówek Oświatowo-Wychowawczych
- Komenda Powiatowa Policji w Jarosławiu
- Straż Miejska w Jarosławiu
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Jarosławiu
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarosławiu
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- PCK
- PWSTE w Jarosławiu oraz innymi szkołami wyższymi w zależności od potrzeb
- Stowarzyszeniem KARAN w Rzeszowie

9. Priorytety w działalności wychowawczej szkoły

Program Wychowawczy Szkoły jest przygotowywany na podstawie określonych i przyjętych ogólnych celów wychowawczych oraz priorytetów Ministra Edukacji Narodowej. Działania szkoły w roku szkolnym 2015/2016 szczególnie skupią się wokół przeciwdziałania przemocy i agresji w szkole, rozwijania kompetencji czytelniczych i upowszechniania czytelnictwa wśród młodzieży, oraz współpracy ze środowiskiem lokalnym. Rok 2015/2016 zgodnie z wytycznymi MEN będzie „Rokiem otwartej szkoły” - „Otwarta szkoła to taka, która nie zamyka się na kulturę, sztukę, sport i środowiska lokalne. Potrafi korzystać z tego, co ją otacza”.

Wychowawcy klas w obecnym roku szkolnym powinni położyć szczególny nacisk na realizację tych priorytetów.

10. Wykaz uroczystości szkolnych

Obchodzenie świąt i uroczystości ma ważne znaczenie dla budowania tożsamości młodego człowieka. Świątowanie służy także indywidualizacji pracy, kiedy uczniowie przyjmują różne role, zgodnie ze swoimi możliwościami, zainteresowaniami i potrzebami. Wspólne świątowanie, to również kształtowanie postaw i umiejętności, np. pracy w zespole, integracji i rozbudzenie zainteresowań, odkrywanie nowych możliwości uczniów.

W naszej szkole obchodzone są przede wszystkim święta i uroczystości państwowe związane z naszą historią, tradycją i tożsamością narodową ale także święta międzynarodowe. Kalendarz świąt i imprez szkolnych, został opracowany na podstawie rankingu przeprowadzonego wśród uczniów przez wychowawców klas.

Lp.	Nazwa imprezy	Odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Rozpoczęcie roku szkolnego	Dyrektor szkoły	wrzesień
2.	Ślubowanie uczniów klasy I	Wychowawcy klas I	wrzesień
3.	Kiermasz podręczników szkolnych	Opiekun Samorządu, Samorząd uczniowski,	wrzesień
4.	Dzień chłopaka	Wychowawcy klas	wrzesień
5.	Akademia z okazji święta KEN	Nauczyciele języka polskiego	październik
6.	Turniej integracyjny klas I	Samorząd uczniowski, wychowawcy klas I	październik
7.	Święto Niepodległości	Wyznaczeni nauczyciele (wos , historia)	listopad
8.	Mikołajki	Wychowawcy klas	grudzień
9.	Kiermasz Świąteczny	Caritas szkolny	grudzień
10.	Uroczysta akademia z okazji świąt Bożego Narodzenia	Wyznaczeni nauczyciele	grudzień
11.	Wigilia w klasach	Wychowawcy	
12.	Bał studniówkowy	Rada rodziców	styczeń, luty
13.	Walentynki szkolne	Samorząd uczniowski	luty
14.	Dzień kobiet	Wyznaczeni nauczyciele	marzec
15.	Dzień wiosny – dzień otwarty szkoły	Wychowawcy klas, wyznaczone zespoły	marzec
16.	Dni Europejskie	Nauczyciele języków	kwiecień

		obcych	
17.	Uroczyste zakończenie nauki w klasach programowo najwyższych	Dyrektor szkoły	kwiecień
18.	Uchwalenie Konstytucji 3 Maja	Wyznaczeni nauczyciele (wos, historia)	kwiecień, maj
19.	Uroczyste zakończenie roku szkolnego	Dyrektor szkoły	czerwiec

11. Szczegółowe zadania programu

SFERA	CELE GŁÓWNE	CELE SZCZEGÓŁOWE
sfera fizyczna	Rozwijanie sprawności fizycznej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – poznaje podstawowe zasady troski o własne ciało, – rozumie potrzebę aktywnego spędzania czasu wolnego na powietrzu, – rozwija tężyznę fizyczną i doskonali swoje umiejętności, – rozumie potrzebę podnoszenia swojej sprawności fizycznej, – świadomie troszczy się o swoją sprawność fizyczną, – uczestniczy w wybranych przez siebie formach aktywności sportowej, – reprezentuje szkołę w zawodach sportowych.
	Wdrażanie do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa w szkole i poza nią	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – poznaje i stosuje podstawowe przepisy bezpieczeństwa obowiązujące w klasie, w szkole i poza nią, – nabywa umiejętności prawidłowego reagowania w sytuacjach zagrożenia, – troszczy się o bezpieczeństwo swoje i innych, – wykorzystuje zdobyte umiejętności w zakresie edukacji komunikacyjnej, – zdaje sobie sprawę z zagrożeń i niebezpieczeństw cywilizacyjnych, – planuje i organizuje wolny czas z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, – dba o estetykę otoczenia wokół siebie, – rozumie potrzebę troski o środowisko przyrodnicze, – podejmuje działania proekologiczne.
	Promowanie zdrowego stylu życia	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady zdrowego żywienia, – potrafi racjonalnie planować rozkład dnia uwzględniając odpowiednią ilość odpoczynku, – zna zagrożenia płynące ze stosowania używek, – potrafi racjonalnie korzystać z nowoczesnych technologii i urządzeń, – zna zasady bezpieczeństwa korzystania z Internetu, – zna i stosuje działania profilaktyczne w zakresie najczęstszych chorób XXI wieku.

sfera psychiczna	Odkrywanie swoich uzdolnień, możliwości i własnej indywidualności	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – odkrywa własne uzdolnienia i możliwości, – świadomie wybiera formy rozwoju własnych zainteresowań, – poszukuje własnej ścieżki kariery zawodowej, – uświadamia sobie własną indywidualność i odmienność, – samodoskonali się w wybranych przez siebie kierunkach, – dokonuje świadomych wyborów związanych z samodoskonaleniem, – dokonuje samooceny własnych możliwości, określa swoje słabe i mocne strony.
	Odkrywanie i kształtowanie swoich zdolności poznawczych	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – poznaje nowoczesne techniki uczenia się, – poszukuje samodzielnych rozwiązań, – potrafi argumentować słuszność swoich poglądów, – potrafi dociekać, zgłębiać i poszukiwać, – jest kreatywny.
	Poznawanie własnej sfery uczuciowej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – rozwija sprawność i samodzielność życiową, – potrafi słuchać innych, – nabywa umiejętność samooceny, – rozumie pojęcia: uczucia pozytywne, negatywne, emocje, – zna i ocenia reakcje własne i innych, – jest świadomy własnego sposobu reagowania w różnych sytuacjach, – postępuje zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi, – jest tolerancyjny, akceptuje różnice między ludźmi, – tworzy właściwe relacje z otoczeniem, – dostrzega o rozumie związku z innymi ludźmi, zna granice własnych możliwości, – wycisza emocje, umie sobie radzić ze stresem.
strefa społeczna	Kształtowanie postaw prospołecznych	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – docenia wartość rodziny i dobrych relacji z najbliższymi, – jest otwarty na drugiego człowieka i jego potrzeby, – integruje się z zespołem klasowym, – rozwija poczucie przynależności do klasy i szkoły, – rozróżnia zachowanie uległe, agresywne i asertywne, – uczestniczy w spotkaniach z przedstawicielami Komendy Policji, Sądu i Prokuratury, – jest odpowiedzialny za powierzone zadania, – potrafi komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi, – precyzuje wypowiedzi, – stosuje zasady kulturalnej dyskusji i negocjacji.
	Rozwój samorządności	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – poznaje rolę i zadania Samorządu Uczniowskiego, – aktywnie uczestniczy w realizacji zadań na rzecz klasy i szkoły, – rozumie pojęcia: samorządność, odpowiedzialność,

		<p>współpraca,</p> <ul style="list-style-type: none"> – jest współodpowiedzialny za podjęte działania, analizuje je, – poznaje struktury samorządu lokalnego, – uczy się zasad demokracji, – świadomie działa na rzecz innych, bierze udział w akcjach charytatywnych, – inicjuje działalność pozalekcyjną na terenie szkoły.
	Kształtowanie postaw patriotycznych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna historię i postać patrona szkoły, – szanuje sztandar szkoły, – bierze udział w uroczystościach patriotycznych szkolnych i pozaszkolnych, – godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz, – zna znaczenie pielęgnowania tradycji narodowych.
sfera aksjologiczna	Kształtowanie poczucia wartości i godności, budowanie systemu i hierarchii wartości	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utożsamia się z priorytetowymi wartościami szkoły. – poznaje różne zachowania, uczy się oceny własnych zachowań, – uczy się dokonywania wyborów, – stara się szanować siebie i innych, – uczy się wartościowania, – bierze odpowiedzialność za swoje wybory, własną naukę i rozwój.
	Stawianie celów i osiągnięcie ich	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uczy się wytrwałości i pracowitości- kończy rozpoczęte zadania, – uczy się stawiania celów i sposobów ich realizacji, – odczuwa potrzebę autokreacji, – jest samodzielny w dążeniu do realizacji celów.

12. Propozycje tematów zajęć z wychowawcą

1. Rola współpracy i pomocy grupy w osiągnięciu celów indywidualnych i grupowych.
2. Planowanie własnego rozwoju.
3. Jak się uczyć efektywnie.
4. Jak umiejętnie poszukiwać informacji.
5. Komunikacja werbalna i niewerbalna, umiejętność odczytywania sygnałów z otoczenia.
6. Jak się kłócić, jak krytykować - wyrażanie złości i gniewu w nieinwazyjny sposób.
7. Jak umiejętnie przyjmować krytykę - asertywne sposoby radzenia sobie.
8. Dotrzymywanie umów i obietnic - analiza własnych możliwości.
9. Umiejętność samooceny - moje wady i zalety.
10. Samoakceptacja źródłem rozwoju osobistego.
11. Inny nie znaczy gorszy - postawa tolerancji wobec drugiej osoby.
12. Rola przyjaźni i miłości w rozwoju emocjonalnym człowieka.
13. Ludzie którym ufam. Autorytety.
14. Kultura bycia czyli SAVOIR VIVRE na co dzień.
15. Kim jestem - pojęcie godności ludzkiej.

16. OJCZYŻNA, PATRIOTYZM, HONOR, POLAK, UCZCIWOŚĆ, CZŁOWIECZEŃSTWO - niemodne słowa ?
17. Dokąd zmierzamy ? Rola wykształcenia w planowaniu rozwoju osobistego.
18. Kształcenie i samokształcenie, ich związek ze zdolnościami, zainteresowaniami i rozwojem osobistym.
19. Studia jako etap rozwoju a nie ostateczny efekt.
20. Moje plany życiowe - nauka, rodzina, praca. Wyznaczanie długoterminowych celów.
21. Co to znaczy być dojrzałym. Dojrzałość psychiczna, fizyczna, emocjonalna i społeczna.
22. Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów.
23. Zagrożenia płynące z Internetu.
24. Niepowodzenia to porażki czy kolejne etapy w drodze do celu?
25. Sukcesy i porażki szkolne i życiowe - rozmawiamy o kształtowaniu umiejętności pokonywania trudności
26. Zdrowe odżywianie się - anoreksja, bulimia. Akceptacja obrazu własnego ciała.
27. Źródła zagrożeń dla zdrowia i życia współczesnego człowieka.
28. Moda na „dopalacze” - o groźnych skutkach zażywania substancji psychoaktywnych.
29. Na czym polega postawa asertywna. Określamy konsekwencje i zalety postawy negacji wobec zła.
30. Co wiemy o AIDS? Pomiędzy prawdą a mitem.
31. Kształcenie umiejętności dawania z siebie innym.
32. Wolontariat, organizacje charytatywne - dlaczego warto działać.
33. Prawa i obowiązki obywatela Rzeczypospolitej w świetle konstytucji.
34. Jarosław - miasto, w którym się uczę.
35. August Witkowski - sylwetka patrona szkoły.
36. Święto Niepodległości.
37. Co się zdarzyło 3-go maja?

Program Wychowawczy po dokonaniu zmian został zatwierdzony do realizacji Uchwałą Rady Rodziców z dnia 1 marca 2016r.